

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ¹

ΙΕ'. — Στόν γκρεμνό ! Στόν γκρεμνό !

Νά σᾶς τὰ πῶ λοιπὸν παιδιὰ μου μιὰ καὶ καλή. — Ἐτσι ἄρχισε ὁ γέρος. — Στόν τόπο μου οἱ δικοί μας σηκώθηκαν, καὶ σηκώθηκαν. . . Ἐκμαν τὴ δουλειά τους μισή. . . Αὐτὲς οἱ μισὲς οἱ δουλειές εἶναι ποῦ μᾶς ἀράνισαν.

* * * * *

Εἴμουν αἰ δέκα μηνῶ νοικοκύρης, κ' ἡ Χριστίνα μου εἶχε στὴν ἀγκαλιά της τὸ πρῶτο της ἄχ, καὶ τὸ ὕστερό της ! Μήτε χωράφι εἶχαμε μήτ' ἀμπέλι. Σερμαγιά μας εἶταν ἡ βαρκοῦλα μου καὶ τὰ δίχτυα μου. Πρὶν ἀκόμα νὰ λευτερωθῇ ἡ Χριστίνα πέρασαν κι ἀπὸ τὸ χωριό μας καὶ μαζεύανε ρεφενέδες. . . Ἐδινε ὁ καθένας ὅ,τι εἶχε. Ἐμεῖς δὲν εἶχαμε τίποτις ἄλλο νὰ δώσουμε, ἔδωσα λοιπὸν τὴ βάρκα μου, κ' ἔμεινα μὲ τὰ δίχτυα, καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ἦρθε ἡ ὥρα μας καὶ θὰ δοῦμε καὶ μεῖς ἄσπρη μέρα. Τὴ βλέπαμε τὴ βαρκοῦλα ποῦ ἔφευγε δεμένη πίσω ἀπὸ μιὰ γολέττα καὶ τῆς φωνάζαμε «Στὸ καλό». Ἐπιασαν τόπο οἱ γολέττες ἐκεῖνες, τὸ ξέρω. Μὰ τί κατὰλαθες, ποῦ βρεθήκαμε ἔρημοι καὶ μοναχοὶ σὰν πλάκωσε τὸ κακὸ ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. . . Πήραμε ὅλοι μας τὰ βουνά. Εἴτανε νύχτα, καὶ τρέχανε σὰ λυσσασμένοι κατόπι μας. Μὰ μεῖς ξέραμε τὰ κατὰτόπια, κι αὐτοὶ δὲν τὰ ἤξεραν. Κ' ἔτσι γλύτωσαν πολλοί, ἀν καὶ τὸ χωριό μας ρημάχτηκε. Μὰ ἐγὼ τέτοια τύχη δὲν εἶχα. Ὅτι περάσαμε ἀπὸ κάτι σπαρτὰ σκύβοντας, καὶ πήραμε τὸ βουνό, ἄρχισε νὰ κλαίῃ τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά τῆς Χριστίνας ! Τί νὰ κάμουμε τώρα ! — Βύζαξέ το, τῆς φωνάζω. Τοῦ κᾶκου, δὲν σώπαινε τὸ μωρὸ ! — Φράξέ τὸ στόμα του, σφίξ' το στὴν ἀγκαλιά σου γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ χαθήκαμε ! Πάλι τοῦ κᾶκου· τὸ παιδί ὅλο τσίριζε.

— Αἱ, νὰ σοῦ πῶ, Χριστίνα, τῆς κάνω τότες, ἔδω ἄλλο τρόπο δὲν ἔχει. Ἡ αὐτὸ θὰ πάη, ἡ ὅλοι μας. Κάμε κουράγιο, καὶ πέτα το στόν γκρεμνό ! Γλίγωρα, γιατί πλάκωσαν ! Νά, γύρισε νὰ τοὺς δῆς ἐκεῖ κάτω. Σφίξε τὰ δόντια σου. Στόν γκρεμνό, κι ἀκολουθὰ με ! Πέτα το, σοῦ λέω, πέτα το ! Στόν γκρεμνό, στόν γκρεμνό, γλίγωρα, γλίγωρα, ἔρχονται, νὰ τοὺς !

Αὐτὴ, πὼς ὡς τώρα μισογόγγυζε καθὼς ἔτρεχε, ἄξαρχα βγάξει μιὰ φωνὴ ποῦ διαλάληζε τὸ βουνό. Δὲ βάζταξε πολὺ ἡ φωνή. Γύρισα νὰ δῶ, κι ἄλλο δὲν εἶδα παρὰ τὸν γκρεμνό. Δὲν ξέρω τί ἔκαμα τότες. Πρέπει νὰ πεσα κάτω ξερὸς. Πρέπει νὰ μείνα ἐκεῖ πολλὴ ὥρα στὰ σκοτεινά. Σὰν ἦρθα στὸ νοῦ μου, εἶταν μιὰ τρομερὴ ἡσυχία σὲ κείνο

τὸ μέρος. Τὸ μεγάλο κακὸ εἶταν τώρα πρὸς τὸ χωριό. Ἀπὸ κεῖ ἔβγαιναν οἱ φλόγες, ἀπὸ κεῖ ἤρχονταν τὰ μουγκρητὰ τῶν θηριῶν. Κάθησα νὰ συλλογιστῶ ἂν εἶταν ἀλήθεια, ἂν ὄνειρεύομουν, ἂν εἴμουν τρελλός. Φώναξα τὴ Χριστίνα, τὴν ξαναφώναξα. Ἄχ, ἀλήθεια εἶταν ! Γκρεμιστήκε ἡ Χριστίνα μὲ τὸ μωρὸ. Νά τος ὁ γκρεμνός ! Νά το τὸ βάραθρο ! Τί νὰ κάμω τώρα ! Ἴσως ζῇ ἀκόμα, ἴσως δὲν ἔπαθε τίποτις, ἴσως λιγοθύμησε, ἄς κάμω πὼς κατεβαίνω, νὰ δῶ, νὰ τὴν εὔρω, νὰ ζήσω ἢ νὰ πεθάνω μαζί της.

Καὶ κεῖ ποῦ ἔκανα νὰ κατέβω, — μπάμ ! μιὰ τουφεκιά, καὶ σφυρίζει ἓνα βόλι στ' αὐτί μου. Αὐτὸ τὸ βόλι μ' ἔκαμ' ἔξω φρενῶ. Εἴμουν στ' ἀλήθεια τρελλός. Εἶχα μαζί μου μιὰ πιστόλα κ' ἓνα μαχαίρι. Ἀδείαζω τὴν πιστόλα μὲ χίλιες κατάρες, καὶ τρέχω μὲ τὸ μαχαίρι καταπάνω στὸ κορμὶ ποῦ μισόβλεπα πρὸς τὸ μέρος ὁποῦ ἦρθε ἡ τουφεκιά. Ὡσπου νὰ πάγω κοντά του, αὐτὸς ξαπλώθηκε. Ὡς τόσο οἱ τουφεκιές πρέπει νὰ ἔφεραν κι ἄλλους κοντά μου, γιατί ἄκουγα ἀντρίκιες κουβέντες τριγύρω μου. Δὲν ἤξερα τί νὰ κάμω. Εἶπα, ἄς κρυφτῶ ἀπάνω σὲ κανένα δέντρο. Σκάλωσα λοιπὸν σὲ μιὰ ἀχλαδιά, καὶ κρύφτηκα. Δὲν μπορούσα νὰ φύγω μοναχός μου, χωρὶς τὴ Χριστίνα. Πρέπει νὰ τὴν εὔρω, ἔλεγα, καὶ θὰ τὴν εὔρω. Κάπου θὰ κείτεται λιγοθυμημένη. Ἀς περιμένω νὰ γλυκοφέξῃ.

Τρομερὴ κι ἀτέλειωτη νύχτα ! Κάθουμον ἀνάμεσα στ' ἀχλαδόκλαδα, καὶ τοὺς ἔβλεπα καὶ περνοῦσαν δυὸ δυὸ καὶ τρεῖς τρεῖς. . . Ὅλες τίς κατάρες κι ὅλες τίς προσευχὲς τίς ἄκουσα κείνη τὴν νύχτα. Ὅσο γιὰ μένα, σωστὸς μέθυσιμένος. Θαρροῦσα πὼς εἴμουνε φάντασμα, δὲν τὸ πίστευα πὼς εἴμουν ἐγὼ, πὼς ἔπαθα τίποτις.

Ἀμα γλυκοφέξε, πήδηξα κάτω. Ψυχὴ πιὰ τώρα τριγύρω. Μήτ' ἀπὸ τὸ χωριὸ δὲν ἤρχονταν κανένα βοητὸ καθὼς τὴ νύχτα. Ἀρχίζαν καὶ κελαιδοῦσαν τὰ πουλιὰ σὰ νὰ μὴν ἔτρεξε τίποτις. Πῆγα πρὸς τὸν γκρεμνό. Σὰν τὸ γίδι κατέβηκα. Κατεβαίνοντας βλέπω δυὸ ἀσπριδερά πράματα κάτω κάτω. Μοῦ ἦρθε μιὰ ζαλὴ, καὶ θάπεφτα δίχως ἄλλο, μόνο ποῦ πιάστηκα ἀπ' ἓνα ἀγριόκλαδο. Σιγὰ σιγὰ στάνω στὸν πάτο, μὲ χέρια ματωμένα, ροῦχα ξεσκισμένα, καρδιά μαύρη καὶ σκοτεινὴ. Δὲν τὸ πίστευα πὼς εἶταν ἡ Χριστίνα ἐκεῖνη, μὲ τὸ μικρὸ της σριγγμένο ἀκόμα στὴν ἀγκαλιά της. Ἀ δὲν εἶταν ἀπὸ τὰ ροῦχα της, ἃ δὲν εἶταν ἀπὸ τὸ σριγγμένο μικρὸ, ποῦ νὰ τὸ φανταστῶ πὼς ὁ ματοκυλισμένος καὶ χωματιασμένος ἐκεῖνος βῶλος εἶταν — ἡ γυναικὺ μου !

Δὲν εἶχα καιρὸ γιὰ κλάψεις καὶ μυρολόγια. Ἡ νύχτα ποὺ πέρασα μ' ἔκαμε πέτρα. Ὁ Θεὸς μὲ λυπήθηκε, καὶ βρέθηκε ἓνας λάκκος κοντά μου. Τὸν μεγάλωσα ὅσο μπόρεσα μ' ὁ τι κούτσουρα βρῆκα. Καὶ σὰν τᾶθαψα τ' ἀκριβά μου, καὶ τὰ σκέπασα μὲ χῶμα καὶ μὲ πετράδια, καὶ κατρακύλησα πάνω πάνω μιὰ πέτρα, καὶ χάραξα ἓνα σταυρὸ μ' ἓνα κεραμίδι, πῆρα τὰ κλαμένα μάτια μου κ' ἔφευγα κατὰ τὰ βουνά Παρκαλοῦσα ν' ἀνταμώσω ἓναν τους μπροστά μου, νὰ δώσω καὶ νὰ πάρω μιὰ μαχαίριά, καὶ νὰ γλυτώσω.»

Ἐδῶ τὸν πῆραν τὸ γέρο τὰ δάκρυα. Δὲν μπόρεσε νὰ πάη μπρός. Δὲν μπορούσαμε καὶ μεῖς πιά ν' ἀκούμε. Ἄλλος γύριζε κ' ἔβλεπε πρὸς τὴ θάλασσα, καὶ ἄλλος πρὸς τὰ βουνά· ἀμίλητοι ὅλοι μας, σὰ νὰ κείτονταν χάμω κανένα λείψανο. Ὅσο γιὰ μένα, ὁ νοῦς μου εἶταν ἀνεμοστροβίλος Εἶδα καὶ κατάλαβα πῶς αὐτὰ εἶταν τ' ἀληθινὰ πάθια, κι ὅχι τὰ δικὰ μου τὰ παιδιακήσια. Καὶ νὰ κάνη τὸ γελαζόμενον καὶ τὸν ἀνῆξερο τόσα χρόνια ὁ γέρος, καὶ νὰ μὴ μοῦ λήη τίποτε, σὰ νὰ γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε στὴν καλοτυχιά! Ψέματά μοῦ φαίνονταν πῶς ἔκαμε κι αὐτὸς παλληκαριὲς στὸν καιρὸ του. Κι αὐτὲς δὲν εἶταν τίποτις. Τίς παλληκαριὲς του τίς ἔκαμε κατόπι, σὰ πῆδηξε μέσα σ' ἓνα καράβι κ' ἔσπερνε μὲ τοὺς συντρόφους του φόβο καὶ τρόμο. Τί νὰ σοῦ τὰ λέγω αὐτά; Ἄνοιξε μιὰ ἱστορία, καὶ θὰ τὰ δῆς. Ἄς σοῦ πῶ μόνο πῶς ἦρθε στὸν τόπο μας καραβοτσακισμένος ὁ γέρο Βασίλης. Κι ἀπὸ τότες δὲν ξαναγύρισε στὸ νησί του παρὰ μιὰ φορὰ, ποῦ πῆγε καὶ ξέχωσε τὰ κόκκαλα τῆς γυναικούλας του καὶ τοῦ παιδιοῦ του, καὶ τᾶβαλε μέσα στὸ Κοιμητήριον, καὶ τοὺς ἔκαμε μνημόσυνο, καὶ γύρισε πάλι πίσω, γιατί ἓνα δικό του δὲν μπόρεσε νὰ ξανάβρῃ.

ΙΣΤ'. Πιάστηκε!

Καὶ κεῖ ποῦ καθόμαστε ὅλοι μας ζεματισμένοι ἀπο τὴ χολόσκαση,

— Αἰ, φωνάζει ὁ Ἀγγελάκος. Τρέχα, γέρο Βασίλη, καὶ πιάστηκε!

Ὅλοι μας γυρίσαμε κ' εἶδαμε πρὸς τὴν ἀποτονιά. Τὴν εἶχαμε ριχμένη στὴ μέση τῆς ἀκρογιαλῆς, μερικὰ βήματα μακριά μας. Τὸ ξυλάρκι ποῦ εἶχαμε στηλωμένο γιὰ σημάδι εἶταν πεσμένο, τὸ σκοινὶ τεντωμένο, καὶ στὴν ἄλλη ἀκρῇ, ὡς εἴκοσι ὀργυιὲς μέσα στὸ νερὸ, ἔβγαине κάθε λίγο μιὰ μεγάλη οὐρά καὶ χτυποῦσε τὰ κύματα.

Ὅλοι μας ξεχάσαμε τίς πίκρες τῶν σεφερειῶν. Ὅλοι μας σηκώθηκαν στὸ ποδάρι, ποῦ ἔλεγες καὶ θὰ μπούμε σὲ κανένα χορό. Πρῶτος ὁ γέρος ἔτρεξε στὸ σημάδι, καὶ πῆρε τὸ σπάγγο στὰ χέρια του. Ἀρχισε ἀμέσως, μιὰ νὰ τραβᾷ καὶ μιὰ νὰ φέρη καλούμα, σὰν τεχνίτης θαλασσινός. Οἱ

ἄλλοι κοίταζαν καὶ μουρμουρίζανε γινῶμες καὶ συμβουλές, πότε νὰ τραβᾷ ἀπὸ δῶ, πότ' ἀπὸ κεῖ, νὰ μὴ φευγατίσῃ τὸ ψάρι. Ἐμεῖς οἱ μικροὶ πηδούσαμε καὶ χτυπούσαμε τὰ παλάμια μας ἀπὸ τὴν πολλὴ τὴ χαρὰ. Σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ φαίνεται τὸ ψάρι μὲς τὸ γιαλό. Ἀστραρτε τὴν ἄλλη πλευρά, καθὼς τραβοῦσε ὁ γέρος. Δὲν ἄργησε νὰ βγῇ ἔξω τὸ ψάρι. Ἦξερε καλὰ ὁ γέρος τὴν τέχνη, καὶ μισόβγαλε τὴν ψυχὴ του μὲ τὴν καλούμα. Κ' ἔτσι, σὰν ἦρθε στὰ ῥηχά, δὲν εἶχε πιά δύναμη τὸ ψάρι νὰ ξετιναχθῇ καὶ νὰ ξεκόψῃ. Βγῆκε ἔξω χωρὶς καμιά δυσκολία. Εἶτανε μιὰ χαρὰ νὰ τὸ βλέπης νὰ σπαρταρᾷ στὰ χλιζία. Πρέπει νὰ ζυγίζε ὡς τρεῖς ὀκάδες ἢ συναγρίδα ἐκεῖνη.

Ἐπρεπε νὰ χάσῃ τὴ ζωὴ του αὐτὸ τὸ ψάρι, νὰ μᾶς τὴ δώσῃ ἐμᾶς. Ἀνεβαίναμε σὰ νὰ γυρίζαμε ἀπὸ κανένα γιουρούσι. Ἦρθαν ὅλοι στὸ καλύβι μας. Ἀνάψαμε τὸ φουῖρνο, ἔφερε ἡ Ἀννοῦλα ντομάτες καὶ κρομμύδια καὶ μαίντανό, πῆρε ἡ Ἀγγελάκαινα τὴν πάνα στὸ χέρι καὶ πάνισε τὸ φουῖρνο, ἔγινε τὸ πλακί, ἔφεραν οἱ ἄλλοι καὶ τὰ δικὰ τους φαγητὰ ἀπὸ τὰ καλύβια τους, καὶ σὲ δυὸ ὥρες ὅλο τὸ Μεσοβούνι εἶτανε στρωμένο γύρω στὴ συναγρίδα, κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη τὴ καρυδιά, κοντὰ στὴ βρύση, ἐκεῖ ποῦ καὶ τώρα πηγαίνω κάποτε καὶ καθίζω καὶ ῥωτῶ τίς πέτρες καὶ τὰ δέντρα ἂν τὸ θυμοῦνται τὸ πανηγύρι ἐκεῖνο!

Δὲν φέραμε τὰ παιγνίδια, δὲ χαλάσαμε τὸν κόσμον μὲ τίς ἄγριες φωνές, τὸ κρασί δὲν εἶχε πιά πολλὴ πέραση μέσα στὸ σπιτικό μας. Ἄλλος ἀπὸ ἀγάπη, κι ἄλλος ἀπὸ φόβο νὰ μὴν κακοκαρδίσῃ τὴ μακαρίτισσα, δὲν τὸ παράπινε. Μὰ τὸ κέφι δὲν ἔλειπε, καὶ γλίσγωρα ἄρχισε τὸ τραγοῦδι. Ὅλοι τους ἔβγαλαν ἔξω τὰ τραγοῦδια ποῦ ἤξεραν. Ὡς καὶ μένα μ' ἔβαλαν νὰ τοὺς τραγουδήσω. Ἦξερα ἓνα καλὸ τραγοῦδι, μὰ μ' ἔπιασε ἡ ντροπή, κόμπωσέ ὁ λαίμος μου, καὶ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ πῶ. Ὅσο μὲ παρακαλοῦσαν, τόσο βαθύτερα κατέβαινε μέσα μου τὸ τραγοῦδι! Μὲ πῆρε κοντὰ τῆς ἡ μάνα μου, μοῦ εἶπε χίλια γλυκὰ λόγια κρυφά, — τοῦ κάκου! δὲν ἔβγαине τὸ τραγοῦδι! Ἦθελα, μὰ δὲν μπορούσα.

Τῶξερα πῶς τὴ λυποῦσα τὴ μακαρίτισσα, ποῦ ἤθελε νὰ φαίνουμαι πιά καὶ γῶ κατιτίς, μὰ τὸ τραγοῦδι δὲν ἔβγαине! Κ' ἔτσι πῆρε τὴ δουλειὰ ἀπάνω τῆς ἡ Ἀννοῦλα, ποῦ γύρευε ἀφορμὴ νὰ δείξῃ τὴ λυγερὴ τῆς φωνῇ. Παίρνει κοντὰ τῆς μερικὰ ἄλλα κορίτσια, τὴ λιοκαμμένη Βαρθάρα μὲ τὴν κατὰμαυρη τὴν πλεξοῦδα, τὴ Φροσύνη μὲ τὸ μαργιόλιον τὸ χαμόγελο, καὶ δυὸ τρεῖς ἄλλες, κι ἀρχίζουν τὸ τραγοῦδι. Πῆγε νὰ βασιλέψῃ ἡ Πούλια, καὶ τ' ἀντρόγυνα χόρευαν ἀκόμα στῶν κοριτσιῶν τοὺς σκοπούς. Ὡς κι ὁ καημένος ὁ γέρο Βασίλης, σὰ νὰ μὴν εἶταν ἐκεῖνος ποῦ

μᾶς δηγοῦνταν τὰ πάθια τοῦ στὴν ἀκρογιαλιά, ἔβγαλε τὸ μαντίλι καὶ χόρεψε, μ' ἓνα λουλούδι στὸ ἄσπρο τοῦ κατσαρό. Ὡς κ' ἡ μάνα μου, ποῦ μῆτε νὰ χαμογεᾷ δὲν πολυσυνειθίζε, σηκώθηκε κι αὐτὴ στὸ χορὸ τῆ βραδιᾶ ἐκεῖνη.

Ἐμένα γλυκοπετοῦσε ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὴν πολλὴ τὴ χαρὰ ποῦ τοὺς ἔβλεπα ὅλους νὰ χαίρουνται ἔτσι. Μὰ εἶχε καὶ τὸν κρύφιο πόνο τῆς ἡ χαρὰ μου. Αὐτὸς ὁ πόνος, ἂν καὶ παιδακῆσιος, εἴταν ἀληθινός. Εἴταν ὁ πόνος τῆς Λενιώσ μου, τῆς ὀρφανίᾳς μου, τῆς ἱστορίας τοῦ γέροντος.

Ἡ καλοτυχία ὡς τόσο ποῦ ἔβλεπα γύρω μου τὴ βραδιά ἐκεῖνη τὸν γλυκαίνει καὶ τὸν πόνο, καὶ μ' ἔκανε νὰ τὸν ἀγαπῶ τὸν κόσμο μὲ τὰ δεινὰ του, ν' ἀρμενίζω σ' ἓνα πέλαιο ποῦ σὲ δέρνουν τὰ κύματα, μὰ σὲ χαδεύει κάποτες ὁ ἀφρός τους.

Ποία καλὴ τύχη μᾶς ἔφερε κεῖνο τὸ γλέντι ποῦ δὲν ξαναεἶδα παρόμοιο! Ἐνα χρόνο ἀργότερα πῆγαίνα κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν καρυδιά νὰ κλάψω ποῦ δὲν εἶχα κἄμει τὸ χατίρι τῆς μακαρίτισσας τῆ βραδιᾶ ἐκεῖνη.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ο ΚΑΦΕΣ ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΟΣ

Ὅτι ὁ καφὲς ἔχει ἀντισηπτικὰς ιδιότητες εἶχον πολλοὶ ἰσχυρισθῇ μέχρι τοῦδε, πρῶτος ὅμως ὁ γερμανὸς ἐπιστήμων Δύεριντ ἐξετέλεσε πρότινος εἰδικὰ καὶ ἐμπεριστατωμένα πειράματα ἐν τῇ ὑγιεινολογικῇ Ἰνστιτούτῳ τοῦ Βερολίνου, δι' ὧν ἀποδεικνύονται ἀναμειβητῆτως αἱ ιδιότητες αὗται. Πάντα τὰ ἐπὶ τούτῳ ἐξετασθέντα εἶδη τῶν μικροβίων ἐμποδίζοντο εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀναπαραγωγὴν αὐτῶν τῇ προσθήκῃ ἀραιοῦ ἀρεψήματος καφὲ εἰς τὴν ὀρεπτικὴν γελατίναν, εἰς καθάρων δὲ ἀρέψημα κατεστρέφοντο ταχέως καὶ τελείως. Τὸ ζήτημα εἰς ποῖον τῶν συστατικῶν τοῦ καφὲ πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν αἱ ἀντισηπτικαὶ ιδιότητες δὲν ἐλύθη ἔτι ὀριστικῶς. Ἡ καφεΐνη (ἢ κωφεΐνη) λαμβάνει δευτερεύον μόνον μέρος εἰς τοῦτο, πιθανῶς δὲ ἔχει μεγαλειτέραν αὐτῆς ἐπιρροὴν τὸ βυρσοδεψικὸν ἔξυ, πιθανώτερον δὲ καὶ κατὰ κύριον λόγον φαίνονται ἐπιδρῶντα τὰ κατὰ τὸ καθούρδισμα τοῦ καφὲ παραγόμενα ἐμπορευματικὰ ἔλαια. Ἀξίον σημειώσεως εἶνε πρὸς τοῦτοις ὅτι καφὲ ἀρέψημα ἀρεθὲν ἐν ἀνοικτῇ κυπέλλῳ εὐρέθη μετὰ ἑξ ἡμέρας ὅλως ἐλευθέρως μικρομυκήτων.

Ὡς πρὸς τὴν παρασκευὴν τοῦ καφὲ συμβαίνουσιν ἔτι πολλὰ καὶ σπουδαῖα λάθη. Δὲν πρέπει νὰ κρῖνωμεν τὸν καφὲν ἐκ τοῦ χρώματος τῶν σπυρίων ἐπειδὴ ταῦτα πολλὰκις εἶνε χρωματισμένα, ἀλλὰ ἐκ τῆς γεύσεως. Κατὰ τὸ καθούρδισμα πρέπει νὰ προσέχωμεν ὥστε ὁ καφὲς νὰ γίνῃ μόνον καστανόχρους, κατ' οὐδένα δὲ λόγον μαῦρος, διότι ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει γίνονται καὶ καίονται τὰ εὐγενέστατα συστατικὰ αὐτοῦ, τὰ λίαν πτητικὰ αἰθέρια ἔλαια, ἔξ οὗ καὶ λαμβάνει ὁ καφὲς δυσάρεστον πικρὰν γεῦσιν.

Τὸν προσφάτως καθουρδισθέντα καφὲν δὲν πρέπει

νὰ θέτωμεν ἀμέσως εἰς στενὸν κλειστὸν δοχεῖον, ἀλλὰ ἵνα κρυώσῃ ταχέως πρέπει νὰ ἀπλώνωμεν αὐτὸν ἐπὶ κοσκίνου, ἢ, ἐλλείψει τοιούτου, ἐπὶ ἄλλου ἀβαθοῦς δοχείου (τεψίου ἢ λαμαρίνας), ὅπως μὴ ὁ θερμὸς καφὲς ἐξακολουθῇ αὐτοψυνόμενος καὶ καίόμενος. Ἀφοῦ ὁ καφὲς κρυώσῃ τελείως πρέπει νὰ τὸν φυλάσσωμεν εἰς καλῶς κλεινόντα δοχεῖα ἐκ λευκοσιδήρου καὶ εἰς μέρος ξηρὸν ἀλλ' ὅχι πολὺ θερμὸν.

Τὸ ποσὸν τῶν σπυρίων, ἅτινα χρειάζομεθα πρέπει ν' ἀλέθωμεν ἐκαστοτε πρὸ τῆς χρήσεως, δὲν πρέπει δὲ νὰ μετρώμεν αὐτὰ διὰ μέτρον ἀλλὰ νὰ τὰ ζυγίζωμεν, διότι τὰ σπυρία τοῦ κατωτέρως ποιότητος τοῦ ἀδυνάτου καφὲ ψυνόμενα γίνονται μεγαλῆτερα τῶν καλῶν καὶ δυνατῶν εἰδῶν· οὕτω δὲ μεταχειριζόμενοι μέτρον λαμβάνομεν ἐκ τοῦ καλοῦ καφὲς μεγαλῆτερον βάρος ἢ ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐνῶ ἔπρεπεν ἴσα ἴσα νὰ γίνεσθαι τὸ ἀντίθετον ἵνα ἔχωμεν ἀνάλογα ποσά. Ἐν Αὐστρίᾳ ὅπου ὡς γνωστὸν παρασκευάζεται καλὸς καφὲς λαμβάνουσι 2 1/2 δράμια σπυρίων περίπου δι' ἓν μέγα κύπελλον καφὲ. Ὁ καφὲς πρέπει νὰ ἀλεσθῇ ὅσον τὸ δυνατόν λεπτότερος, διότι ὅσον λεπτότερος εἶνε τόσο ἐντελέστερον παραλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ὕδατος τὰ πολύτιμα αὐτοῦ συστατικὰ.

Ὡς πρὸς τὴν παρασκευὴν τοῦ ποτοῦ εἶνε προτιμότερα ἢ ἐν τῇ Ἀνατολῇ μέθοδος, καθ' ἣν παρασκευάζεται ἀρέψημα, δηλαδὴ λαμβάνει μίαν «μικρὰν βράσιν». Ἡ «βράσις» αὕτη δὲν πρέπει νὰ παραταθῇ διότι τότε φεύγει μετὰ τῶν ὑδατμῶν καὶ μέγα μέρος τῶν εὐδωμων ἀλλὰ πτητικῶν συστατικῶν.

Ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ μνημονευθέντων βλέπομεν ὅτι ὁ καφὲς εἶνε ὅχι μόνον ἡδονικώτατον ποτὸν, ἀλλὰ καὶ χρησιμώτατον εἰς τὴν ὑγίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἕνεκα τῶν ἀντισηπτικῶν αὐτοῦ ιδιοτήτων, αἱ ιδιότητες δὲ αὗται συνετέλεσαν, ἀσυνειδήτως βεβαίως, εἰς τὴν τόσο γενικὴν διάδοσιν αὐτοῦ ἐπὶ ὅλης τῆς γῆς. (P*)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Υφάσματα ἐκ ξύλου

Ἐν Φρεϊδούργῳ ἐγένετο τελευταῖον σπουδαιοτάτη ἀνακάλυψις, ἥτις πανταχοῦ θὰ προκαλέσῃ δίκαιον θαυμασμόν καὶ θὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν. Ἡ μέθοδος, προερχομένη ἐκ τοῦ χημείου τοῦ ἐκεῖ καθηγητοῦ Mitscherlich, ἔχει σκοπὸν τὴν ἐκ ξύλου κατασκευὴν ἐνδυμάτων. Κατώρθωσεν ἡδὴ ὁ ἐρευνητὴς οὗτος νὰ κατεργασθῇ τὸ ξύλον διὰ χημικῆς ὁδοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε τοῦτο ἔλαβεν ἐντελῶς τὸν χαρακτήρα ἀκατεργάστου βάμβακος, καὶ δύναται ὡς οὗτος νὰ υποβληθῇ εἰς περαιτέρω κατεργασίαν καὶ ὕφανσιν. Λεπτομερεῖας ἐπὶ τῆς μεθόδου ταύτης δὲν δυνάμεθα δυστυχῶς ν' ἀναφέρωμεν, τό γε νῦν ἔχον, προσθέτομεν μόνον ὅτι αἱ ἐκ ξύλου αὗται ἵνες εἶνε λίαν λεπτὰ καὶ μαλακὰ συγχρόνως δὲ καὶ στερεαί.

Λευκὸς αἰθίοψ

Φαινόμενον περιεργότατον εὐρίσκεται νῦν ἐν Βερολίνῳ· τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε λευκὸς αἰθίοψ, τοῦ ὁποῦ τοῦ δέρματος ἔχει τὴν αὐτὴν λευκότητα, ὡς τὸ